LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGOS 2015 M. VEIKLOS ATASKAITA

2016-02-29

Kaunas

I. ĮVADAS

Nuorodos:

1. Lietuvos Respublikos Lietuvos šaulių sąjungos įstatymas (Žin., 1997, Nr. 69-1736; 2009, Nr. 95-4033; 2015, Nr. XII-1687).
2. Lietuvos šaulių sąjungos statutas, patvirtintas Lietuvos krašto apsaugos ministro 2014 m. kovo 12 d. įsakymu Nr. V-192 „Dėl krašto apsaugos ministro 2009 m. gruodžio 15 d. įsakymo Nr. V-1177 „Dėl Lietuvos šaulių sąjungos statuto patvirtinimo“ pakeitimo“.
3. 2014 m. kovo 27 d. Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro įsakymas „Dėl krašto apsaugos ministro 2013 m. gruodžio 31 d. įsakymo Nr. V-1191 „Dėl krašto apsaugos sistemos 2014–2016 m. strateginio veiklos plano patvirtinimo“ pakeitimo“.
4. LŠS veiklos strategija 2014–2016 m., patvirtinta LŠS suvažiavime 2013 m. lapkričio 30 d.
5. 2015 m. balandžio 27 d. Lietuvos šaulių sąjungos vado įsakymas Nr. 63 „Dėl Lietuvos šaulių sąjungos 2015 metų veiklos plano tvirtinimo“.

Lietuvos šaulių sąjungos tikslai [1]:

Stiprinti Lietuvos Respublikos nacionalinį saugumą telkiant Lietuvos Respublikos piliečius aktyviai prisidėti prie valstybės gynybinės galios didinimo, viešojo saugumo užtikrinimo, visuomenės pilietinio, patriotinio ir tautinio ugdymo, taip pat ugdyti pasitikinčius savimi, kūrybingus, motyvuotus, drausmingus Lietuvos Respublikos piliečius, pasirengusius ginti Tėvynę ir padėti nelaimės atveju kitiems.

Lietuvos šaulių sąjungos veiklos strategijos 2014-2016 m. tikslai[2]:

1. Nacionalinio saugumo ir šalies gynybinio potencialo didinimas.

[1] Lietuvos Respublikos Lietuvos šaulių sąjungos įstatymo II skirsnio 7 str. (Žin. 1997, Nr. 69-1736; Žin., 2009, Nr. 95-4033)

[2] LŠS veiklos strategija 2014–2016 m., patvirtinta LŠS suvažiavime 2013-11-30

2. Tautiškumo ir pilietiškumo ugdymas siekiant prisidėti prie pilietinės visuomenės kūrimo Lietuvoje.
3. Lietuvos šaulių sąjungos veiklos kokybės gerinimas ir šauliškos veiklos tęstinumo garantavimas.
4. Šauliškumo puoselėjimas ir sklaida XXI a. Lietuvos visuomenėje.

II. 2015 M. VEIKLOS ANALIZĖ

1. Lietuvos šaulių sąjungos personalas

Lietuvos šaulių sąjungos (toliau – LŠS) nariais, 2015 m. gruodžio 31 d. duomenimis, buvo **9 260** asmenų, iš jų **5 426 – jaunieji šauliai** (Priedas Nr. 2). LŠS augimo dinamika rinktinėse ir bendrai, palyginti su 2014 m., pateikta priede Nr. 3. Bendra narių skaičiaus didėjimo tendencija 2015 m. paaiškinama pasikeitusia geopolitine situacija regione, aktyvesne LŠS vykdoma veikla ir augančiu visuomenės narių pilietinio ir patriotinio sąmoningumo lygiu. Vis daugiau LR piliečių renkasi savanorišką dalyvavimą LŠS veikloje. LŠS nariai, nesilankantys renginiuose ar mokymuose, nemokantys nario mokesčio yra šalinami iš LŠS narių.

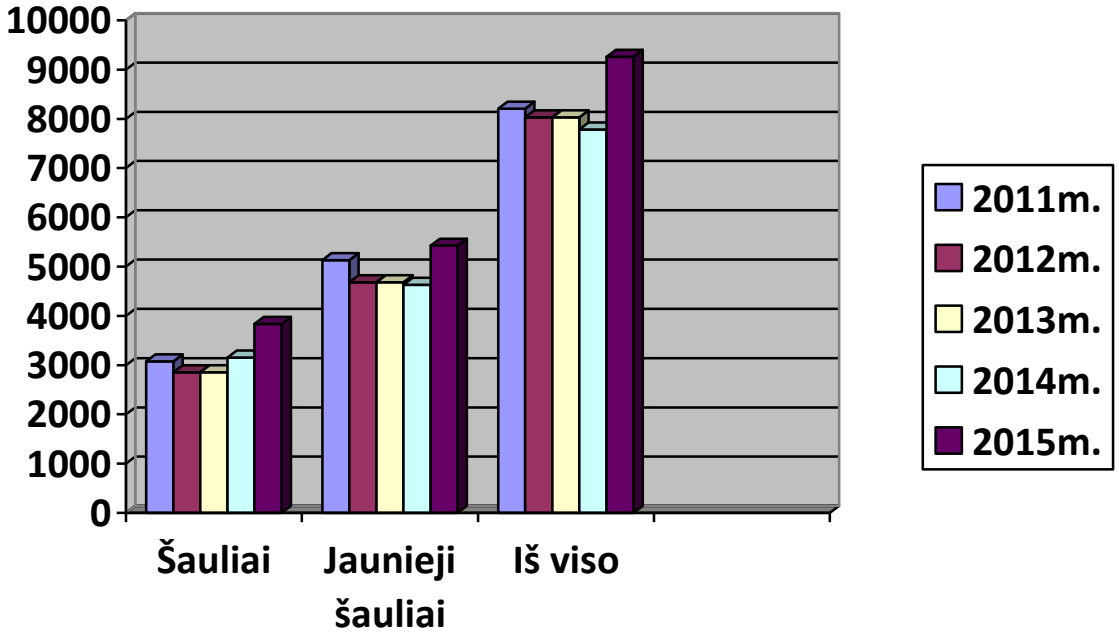

LŠS savo veikloje 2015 m. vadovavosi krašto apsaugos ministro ir LŠS vado patvirtintomis struktūromis (Priedas Nr. 4). Pagal LŠS patvirtintą struktūrą buvo 277 etatai. KAM finansuojama 35,5 etato, iš LŠS lėšų – 241,5 etato, iš kurių 210 – objektų apsaugos darbuotojai.

2015 m. efektyviai LŠS veiklai vystyti buvo parengta nauja struktūra, kuriai pritarė LŠS Centro valdyba ir kuri buvo suderinta su krašto apsaugos ministru. Per ekonominę krizę sumažintas

LŠS nuolatinės tarnybos šaulių skaičius labai ribojo efektyvią LŠS veiklą, o kai kurios funkcijos tiesiog nebuvo vykdomos. Naujai patvirtinta struktūra, kur sukurti nauji padaliniai ir pareigybės: Mokymo centras, kuris atsakingas už LŠS leidinių rengimą, jaunesniųjų vadų mokymą, kursų organizavimą; G1/4 (personalo ir logistikos) skyriaus viršininko; saugumo (fizinė ir intelektuali) specialisto; LŠS kovinių būrių/rengimo specialistų (LK PKT/atsargos kariai); buhalterio–apskaitininko. Rinktinėse numatyti specialistų etatai. Šios pareigybės steigiamos siekiant sumažinti vadų administracinį darbo krūvį (personalo administravimas ir aprūpinimas), taip rinktinės vadui ir pavaduotojui leidžiant pagrindinį dėmesį skirti šaulių ir jaunųjų šaulių rengimui. Taip pat rinktines numatoma stiprinti įsteigiant karinio rengimo specialisto etatą. Ateityje reikėtų įkurti rinktinių mokymo skyrius (pageidautina po du PKT karius), kurie padėtų kokybiškai organizuoti ir vesti užsiėmimus jaunųjų šaulių būreliuose ir šaulių kuopose. Kadangi rinktinėse LŠS narių skaičius yra netolygus, ne visose struktūra yra identiška. Struktūros pakeitimai derinti pagal konkrečiose rinktinėse esančias situacijas.

Įvertinus Karaliaus Mindaugo šaulių 10-osios rinktinės plėtrą ir tautinių bendrijų svarbą, 2016 m. bus svarstoma dėl naujos Vilniaus rajono 11-osios šaulių rinktinės steigimo aktualumo.

2. Šaulių mokymas ir karinis rengimas

2.1. Jaunųjų šaulių rengimas

2015 m. LŠS jaunųjų šaulių rengimas buvo vykdomas vadovaujantis LŠS jaunųjų šaulių laikinąja mokymo programa (toliau – JŠLMP), LŠS vado patvirtinta 2013 m. kovo 4 d. įsakymu Nr. 26/1. Ši programa sudaryta vadovaujantis LŠS vado 2010 m. rugsėjo 10 d. įsakymu Nr. 71 „Dėl Lietuvos šaulių sąjungos narių rengimo koncepcijos patvirtinimo“ bei įvertinus šių dienų aktualijas. JŠLMP skirta ugdyti jaunųjų šaulių pilietiškumui, tautiškumui, patriotiškumui ir valiai dorai bei fiziškai sveikai gyventi, suteikiant jiems žinių apie statutines valstybines organizacijas, rikiuotės ir šaudybos ypatumus, tobulinant individualias fizines ir lyderio savybes. Jaunųjų šaulių veikla pagrįsta savanoriškumo principu, todėl ir pati ugdymo programa orientuota jauno žmogaus sudominimui – pažinimui, visuomeniškos veiklos skatinimui, pilietinės asmenybės ugdymui. JŠLMP skirta neformaliajam jaunimo švietimui. Programą sudaro 4 pakopos (viena pakopa skirta vieneriems mokslo metams), atsižvelgiant į jaunųjų šaulių amžių (11–18 m.). Kiekvienos pakopos ugdymo ciklas baigiamas savaitine vasaros stovykla ir atitinkamu žinių įvertinimu, įteikiant pakopos baigimo pažymėjimus.

Bendradarbiaujant su Lietuvos kariuomenės daliniais, VSAT pasieniečių mokykla, ŠMM profesinio rengimo centrais ir kitomis organizacijomis moksleivių rudens, žiemos ir pavasario atostogų metu buvo organizuoti 3–4 dienų įvadiniai kursai jauniesiems šauliams, kur dalyvavo 1 506 jaunieji šauliai. Taip pat jaunųjų šaulių būrelio vadovo kurse, kuris organizuojamas Div. gen.

S. Raštikio LK mokykloje, per 2015 metus dalyvavo 60 mokytojų iš skirtingų bendrojo lavinimo mokyklų.

Vadovaujantis Lietuvos šaulių sąjungos teisės aktais ir ŠMM 2015 m. rugpjūčio 10 d. įsakymu Nr. V-883 „Dėl neformaliojo vaikų švietimo lėšų skyrimo ir panaudojimo 2015 metams tvarkos aprašo patvirtinimo“ LŠS dalyvavo Neformaliojo vaikų švietimo projekte savivaldybėse 120 mokyklų (per 3 000 moksleivių). Taip pat nuo 2015 m. rugsėjo yra įkurtos dvi šauliškos klasės (Varėnoje ir Alytaus mieste), kur mokosi apie 50 moksleivių.

Jaunųjų šaulių ugdymo veikloje (Priedas Nr. 5) 2015 m. dalyvavo 5 426 jaunieji šauliai.

Atsižvelgiant į LŠS veiklos pokyčius ir parengtą naują ilgalaikę LŠS viziją, planuojama iki 2016 m. III ketv. atnaujinti jaunųjų šaulių ugdymo koncepciją ir rengimo programą. Bus tobulinama teisinė bazė ir vasaros stovyklų programos, plečiamas bendradarbiavimas su Skautų, Maironiečių ir kitomis jaunimo visuomeninėmis organizacijomis.

2.2. Jaunųjų šaulių vasaros stovyklos 2015 m.

2015 m. iš Krašto apsaugos ministerijos vaikų vasaros stovykloms organizuoti buvo skirta 270 095 Eur: LŠS valstybės biudžeto skiriamos lėšos 239 116 Eur, iš savivaldybių – 14 940 Eur, LŠS – 16 039 Eur. Organizuotos 58 vaikų vasaros stovyklos, kur dalyvavo 4 198 moksleiviai:

*22 sukarintos stovyklos, kuriose dalyvavo 1 816 jaunųjų šaulių (baigiamojo ciklo stovyklos, kuriose buvo vertinamos jaunųjų šaulių žinios ir suteiktos jaunųjų šaulių pakopos: I pakopa – 909, II pakopa – 463, III pakopa – 208, IV pakopa – 57);

*36 sporto pažintinės stovyklos, kur dalyvavo – 2 382 moksleiviai.

Tarp jų buvo bendra su Policijos departamentu, kur dalyvavo 220 moksleivių, ir tarptautinės pratybos „Žalgiris – 2015“, kur dalyvavo per 130 moksleivių iš Lietuvos, Latvijos ir Estijos.

Stovyklose dirbo etatiniai šaulių rinktinių ir Sąjungos štabo darbuotojai, Lietuvos kariuomenės dalinių, Policijos atstovai ir instruktoriai, LKA kursantai ir LEU studentai bei mokytojai.

Iš viso vadovų vasaros renginiuose	545
LK atstovai – instruktoriai	176
Šauliai	111
Policijos atstovai	24
VSAT atstovai	6
LŠS etatiniai darbuotojai	33x3
Pedagogai (pagal darbo sutartis iš LŠS lėšų)	119

Kasmet stovyklų metu, kur maitinimas organizuojamas lauko sąlygomis, padeda vyresnio amžiaus šauliai. Sulaukiama geranoriškos pagalbos iš kariuomenės dalinių logistikos, infrastruktūros ir kitais ūkiniais klausimais.

Stovyklos visiems stovyklautojams nemokamos, t. y. finansuojamos iš LŠS asignavimų. Vieno moksleivio 7 dienų stovyklos išlaidos sudarė apie 56 Eur.

Stovyklų socialiniai partneriai: Lietuvos kariuomenės kariniai vienetai (logistinis aprūpinimas, karinės programos), miestų ir rajonų policijos komisariatai, Valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos padaliniai, Valstybės sienos apsaugos tarnybos rinktinės, kai kurios savivaldybės ir vietinės bendruomenės. Nepakankamas dėmesys iš savivaldybių ir mokyklų moksleivių užimtumui vasaros metu. Viena iš pagrindinių problemų – neišspręstas klausimas dėl apmokėjimo mokytojams ir stovyklos personalui.

Išvados. LŠS atlieka svarbų ir svarų vaidmenį moksleivių pilietiniame ugdyme, 2015 m. dalyvavo 4 198 jaunieji šauliai (apie 20 proc. daugiau nei 2014 m.), buvo organizuotos 58 sukarintos ir sporto pažintinės stovyklos, 171 mokykloje veikė jaunųjų šaulių būreliai. Jaunųjų šaulių veiklai gerinti pagal Jaunųjų šaulių būrelio vadovo (toliau – JŠBV) programą (2013 m. kovo 4 d., įsakymas Nr. 26/1), suderintą su Kauno pedagogų kvalifikacijos kėlimo centru, 2015 m. moksleivių atostogų metu Divizijos generolo Stasio Raštikio Lietuvos kariuomenės mokykloje buvo organizuoti jaunųjų šaulių būrelio vadovo kursai (dalyvavo **60 mokytojų)**. Nuo 2012 m. kursuose jau dalyvavo 170 šaulių mokytojų (60 iš jų pakartotinai pagal II pakopos JŠBV programą).

Jaunųjų šaulių ugdymo plėtrą riboja žmogiškieji resursai – motyvuotų ir kompetentingų būrelių vadovų trūkumas. Nepakankama mokyklų ir savivaldos vadovybės parama LŠS veiklai vystyti, efektyvių ir unifikuotų neformaliojo pilietinio ugdymo programų, t. y. jaunųjų šaulių pakopinio rengimo bei sukarintų ir poilsinių stovyklų programų, trūkumas. Taip pat LŠS ypač stokoja uniformų ir ekipuotės, siekiant aprūpinti jaunuosius šaulius, kitų reikiamų priemonių, tinkamos infrastruktūros šaulių klasėms ir lauko stovykloms organizuoti.

2015–2017 m. siekiama, kad kiekviename mieste ir miestelyje bent vienoje bendrojo lavinimo mokykloje būtų įsteigti jaunųjų šaulių būreliai.

2015 m. įrengta lazerinė šaudykla Tauragėje (bendradarbiaujama su KTU, LŠS prisideda remdama Lietuvos mokslą). Ketinama įsigyti kitų simuliacinių ginklų, siekiant šaulių rengimą vykdyti patraukliau ir efektyviau. Kadangi panašių projektų finansuoti iš valstybės asignavimų negalime, tikimasi finansavimą gauti iš visuomeninių lėšų ir rėmėjų.

2.3. Šaulių rengimas, koviniai būriai ir apsauga

Šauliai buvo mokomi Krašto apsaugos savanorių pajėgų padaliniuose, rinktinių štabuose ir kuopose. 2015 m. mokymuose dalyvavo per 500 šaulių.

Šaulių rinktinių štabų darbuotojams, kuopų ir atskirųjų būrių vadams, šauliams buvo organizuoti kasmetiniai ginklo valdymo ir šaudymo individualiu koviniu ginklu testai. Koviniai šaudymai vykdomi kariuomenės sertifikuotose šaudyklose, Viešosios saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos sertifikuotose šaudyklose, rajonų policijos komisariatų bei sporto mokyklų ir klubų šaudyklose. Vykdant šaudymo pratybas vadovaujamasi Lietuvos kariuomenės vado patvirtintomis šaudymo planavimo, organizavimo, kontrolės ir saugos taisyklėmis.

2015 m. kasmetinius ginklo valdymo testus laikė ir dalyvavo šaudymo pratybose įvairiais koviniais ginklais ir pistoletais 1 314 šaulių.

Objektų apsaugos šauliai (Priedas Nr. 6) atlieka apsaugos funkcijas. Objektų apsaugos šauliai 2015 m. vykdė 7 kariuomenės objektų, 1 komercinio objekto ir LŠS štabo apsaugą. Apsaugą vykdantys šauliai saugo pastatus ir teritorijas, tikrina asmenų, patenkančių į teritoriją, dokumentus, sulaiko pažeidėjus, taip pat mokomi panaudoti ginklą ir spec. priemones esant būtinajai ginčiai ar būtinajam reikalingumui, suteikti pirmąją medicinos pagalbą nukentėjusiajam, tinkamai elgtis ekstremalių situacijų atveju. 2015 m. rugsėjo 4 d. LŠS vado įsakymu Nr. 151 patvirtinta nauja laikinoji Objektų apsaugos kurso programa, pagal kurią 2015 m. buvo organizuoti 3 kursai. Objektų apsaugą gali vykdyti tik šauliai, baigę spec. objektų apsaugos parengimą, dauguma apsaugos šaulių personalo yra atsargos kariai.

LŠS vado 2015 m. lapkričio 30 d. įsakymu Nr. 217 patvirtinta Kovinių būrių formavimo ir priskyrimo LK kariuomenės vado rezervui koncepcija ir jos įgyvendinimo priemonių planas.

Išvados. Šaulių rengimas nėra pakankamai kryptingas ir koordinuotas, išskyrus kovinio šaudymo pratybas, kuriose 2015 m. dalyvavo 1 314 šaulių. Šaulių rengimas – tai LŠS veikla (nesusijusi su jaunųjų šaulių neformaliuoju rengimu), kurios kokybiškai veiklai organizuoti reikalingi papildomi žmogiškieji resursai. Manome, kad priskyrus kompetentingus LK karius (karininką ir puskarininkį) šaulių ir kovinių būrių rengimo klausimai taptų labiau koordinuoti ir kokybiški, taip pat tai pasitarnautų LŠS ir LK glaudesniam bendradarbiavimui.

3. Vietinis bendradarbiavimas

LŠS vadas ir rinktinių vadai 2015 m. sudarė **10 naujų bendradarbiavimo sutarčių** (Priedas Nr. 1).

3.1. Bendradarbiavimas su Krašto apsaugos ministerija ir Lietuvos kariuomene

LŠS, bendradarbiaudama su Krašto apsaugos ministerija, 2015 m. rėmėsi 2008 m. birželio 11 d. pasirašyta KAM ir LŠS bendradarbiavimo sutartimi Nr. 2-SU-97/47 (neterminuota).

Krašto apsaugos ministrė 2010 m. spalio 1 d. įsakymu Nr. V-1054 patvirtino priemonių, skirtų LŠS narių rengimo koncepcijai įgyvendinti, planą. Pagal šį planą, bendradarbiaujant su Div. gen. S. Raštikio Lietuvos kariuomenės mokykla, LK Mokymo ir doktrinų valdyba, parengtos

(adaptuotos LŠS) ir patvirtintos Kovinių būrių seržantų, I, II, III ir IV pakopų jaunųjų šaulių, LŠS instruktorių (jaunųjų šaulių būrelių vadovų) rengimo programos.

Koviniai šaulių būriai (Šiaulių, Kauno, Klaipėdos) sutarčių pagrindu vykdė LK objektų apsaugą.

3.2. Bendradarbiavimas su Policijos departamentu prie VRM

Bendradarbiavimas vykdomas vadovaujantis Šaulių sąjungos ir Policijos departamento prie VRM sutartimi, kuri atnaujinta 2008 m. gruodžio 16 d.

Veikla vykdoma policijos centriniu ir teritoriniu lygmeniu. Bendradarbiauta padedant užtikrinti viešąją tvarką renginių metu Alytuje, Kaune žemės ūkio parodos metu „Ką pasėsi, tą ir pjausi“, Klaipėdoje Džiazo festivalio metu, Vilniuje per valstybines šventes ir kitų renginių metu. Organizuotos dvi bendros su PD ir VSAT stovyklos, kuriose dalyvavo per 220 moksleivių: jaunųjų šaulių–policijos rėmėjų ir jaunųjų pasieniečių.

3.3. Bendradarbiavimas su Valstybės sienos apsaugos tarnyba prie VRM

LŠS ir Valstybės sienos apsaugos tarnybos (VSAT) prie LR VRM 2006 m. sausio 5 d. bendradarbiavimo sutartis Nr. 158 (neterminuota) ir 2015 m. liepos 10 d. atnaujinta sutartis F3-4 (neterminuota) apibrėžia pagrindines institucijų bendros veiklos (vykdomos vietos padalinių teritoriniu lygmeniu) sritis.

LŠS stovyklose VSAT pareigūnai pristatė pasienio veiklą, supažindino su turima technika, pravedė užsiėmimus ir pratybas, kinologai pristatė savo programas.

Pasienio užkardų pareigūnai pasienio apskričių šaulių rinktinių šauliams organizavo teorinius ir praktinius užsiėmimus.

3.4. Bendradarbiavimas su Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu prie VRM

Vadovaujamasi LŠS ir Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento prie VRM 2007 m. liepos 11 d. tarpusavio bendradarbiavimo sutartimi Nr. 267 (neterminuota).

2015 m. vykdytų praktinių ir teorinių užsiėmimų pagrindinės temos: priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos uždaviniai ir veiklos sritys šiuolaikinėje visuomenėje, priešgaisrinės apsaugos struktūra Lietuvoje, pirminės gaisro gesinimo priemonės ir jų panaudojimo ypatumai, gaisrinės saugos užtikrinimas gyvenamuosiuose namuose ir butuose, susipažinimas su gaisrine ir gelbėjimo įranga, jos klasifikavimas ir panaudojimo galimybės, evakuacija iš uždūminto pastato, mokymasis komandose, gamtiniai ir ekologiniai pavojai, išgyvenimo principai, organizuotos bendros sportinės varžybos.

3.5. Bendradarbiavimas su Švietimo ir mokslo ministerija

2015 m. su Švietimo ir mokslo ministerija veikla vykdyta vadovaujantis 2014 m. lapkričio 27 d. LŠS, Krašto apsaugos ministerijos bei Švietimo ir mokslo ministerijos bendradarbiavimo sutartimi Nr. 5SU-15/S-827/90 (neterminuota).

LŠS instruktorių–jaunųjų šaulių būrelių vadovų (toliau – JŠ BV) rengimo programa, parengta LŠS bendradarbiaujant su Div. gen. S. Raštikio Lietuvos kariuomenės mokykla, yra akredituota Kauno pedagogų kvalifikacijos centre. Išklausiusiems programą pedagogams užskaitomas kvalifikacijos kėlimo kursas ir įteikiami kvalifikuotų Jaunųjų šaulių būrelių vadovų pažymėjimai. 2015 m. Div. gen. S. Raštikio Lietuvos kariuomenės mokykloje organizuotuose JŠ BV kursuose dalyvavo 60 mokytojų iš skirtingų mokyklų. Per 2011–2015 metus JŠ BV kursus išklausė per 150 mokytojų iš skirtingų Lietuvos mokyklų. 2015 m. mokyklose veikė 171 jaunųjų šaulių būrelis, kurį lankė apie 3 200 jaunųjų šaulių.

Taip pat bendradarbiaujama su Kauno Vytauto Didžiojo universitetu, Lietuvos edukologijos universitetu, Vilniaus universitetu, Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija bei kitomis šalies aukštosiomis mokyklomis, kuriose mokosi šauliai studentai.

3.6. Bendradarbiavimas su kitomis valstybinėmis institucijomis ir NVO

Glaudūs draugiški ryšiai palaikomi su miestų ir rajonų savivaldybėmis. Bendraujama su jaunimo organizacijų „Apskritasis stalas“ sąjunga, Lietuvos Raudonojo kryžiaus ir „Skautų“ draugijomis, miškininkais. 2015 m. rugpjūčio 24 d. pasirašyta LŠS, Lietuvos skautijos ir Ateitininkų federacijos bendradarbiavimo sutartis.

Vyksta bendradarbiavimas su Lietuvos jaunimo organizacijų taryba (LiJOT).

2015 m. pabaigoje pasirašius bendradarbiavimo sutartį su Nacionaliniu kraujo centru (NKC) ir anksčiau dalyvavę kraujo donorystės akcijose įvairių rinktinių šauliai kasmet aktyviai prisideda prie NKC birželio-liepos mėnesiais organizuojamo turo per Lietuvą – tampa neatlygintinais kraujo donorais.

2015 m. LŠS padalinių šauliai aktyviai dalyvavo išsaugant ir įamžinant atmintinas Lietuvos kariuomenės, šaulių ir partizanų veiklos, mūšių ir žūties vietas. LŠS padaliniai pagal atskirus jiems priskirtus rajonus prižiūrėjo ir tvarkė partizaninės kovos paminklines vietas, teikė pagalbą pažymint paminklines vietas, atkuriant partizanų vadavietes.

2004 m. birželio 8 d. pasirašytos bendradarbiavimo sutarties pagrindu LŠS 2015 m. aktyviai bendradarbiavo su Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto Istorijos katedra. Vytauto Didžiojo universiteto Humanitarinių mokslų fakulteto Istorijos katedra skatino savo studentus nagrinėti LŠS istoriją. LŠS agitavo jaunuosius šaulius studijoms rinktis Vytauto

Didžiojo universitetą, apie galimybę studijuoti VDU skleidė informaciją Sąjungos žurnale „Trimitas“ bei internetinėje svetainėje.

Šaulių studentų korporacijos SAJA ir Plk. P. Saladžiaus šaulių 9-osios rinktinės iniciatyva kasmet vyksta renginiai, skirti Trakinių partizanų praeitų kovų keliams atminti, atstatytas partizanų bunkeris. 2015 m. Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės Ariogalos jaunųjų šaulių pastangomis buvo visiškai atstatytas Prisikėlimo apygardos partizanų štabo bunkeris Daugeliškių miške (Raseinių raj.) ir sutvarkyta aplinka. Šaulių pastangomis buvo rastas štabo archyvas. Bunkeris įtrauktas į Respublikinį lankytinų vietų sąrašą.

4. Tarptautinis bendradarbiavimas

4.1. LŠS Išeivijoje

Palaikomi glaudūs ryšiai tarp LŠS ir LŠSI vadų ir šaulių, keičiamasi informacija, lankome vieni kitus.

4.2. Estija, Latvija:

2015 m. lapkričio 5 d. Latvijoje (Rygoje) per Lietuvos, Latvijos ir Estijos gimininingų organizacijų vadų susitikimą pasirašytas trišalis LŠS, Estijos *Noored Kotkad ir Kodutütred* bei Latvijos *Jaunsardze* bendradarbiavimo tęstinumo protokolas 2016 metams.

9 Estijos atstovai dalyvavo 2015 m. jaunųjų šaulių sporto žaidynėse Palangoje gegužę bei 4 atstovai – tarptautinėse pratybose „Žalgirio – 2015“.

11 Latvijos atstovų dalyvavo 2015 m. jaunųjų šaulių sporto žaidynėse Palangoje gegužę bei 12 atstovų – tarptautinėse pratybose „Žalgiris – 2015“.

4.3. Švedija:

Jaunimo sukarintų organizacijų žaidynėse, organizuotose Švedijos *Home Guard Combat School,* Vallinge mieste dalyvavo 8 jaunieji šauliai (4 mergaitės ir 4 berniukai) bei 2 šauliai.

Iš viso 2015 m. 63 LŠS atstovai dalyvavo užsienyje organizuotuose renginiuose ir 34 atstovai iš užsienio dalyvavo LŠS organizuotuose renginiuose.

Išvados. LŠS sėkmingai vykdo tarpinstitucinį ir tarptautinį bendradarbiavimą. 2015 m. buvo pasirašytos bendradarbiavimo sutartys tarp LŠS rinktinių ir savivaldybių bei atnaujintas tarptautinis bendradarbiavimas su Didžiosios Britanijos partneriais. Bendraujant su partneriais pasigesta LŠS teisinės bazės anglų kalba, ypač LŠS įstatymo. 2015 m. buvo siekiama remti Ukrainą savo kompetencijos ribose (labdaros rinkimas ir vaikų dalyvavimas LŠS vasaros stovyklose).

5. Kultūrinė ir sporto veikla

2015 m. LŠS sporto ir kultūrinės veiklos prioritetiniai uždaviniai: organizuojant ir dalyvaujant renginiuose, reprezentuojančiuose LŠS, puoselėti tautos etninę kultūrą, gerinti šaulių sveikatą, fizinį pasirengimą, propaguoti sveiką gyvenseną.

2015 m. LŠS padaliniuose šauliai organizavo daugiau kaip 70 renginių (iš jų 13 – sporto), kuriuose dalyvavo apie 8 200 žmonių. Pagrindiniai renginiai: Sausio 13-osios bėgimas – 950 dalyvių, „Sportas visiems“ – 290 dalyvių, kiti renginiai.

Rinktinių sporto klubuose kultivuojamos sporto šakos: šaudymas, orientavimosi sportas, virvės traukimas, šachmatai, dziudo, krepšinis ir kt. (Priedas Nr. 7).

Pagrindiniai LŠS sporto veiklos partneriai – Lietuvos asociacija „Sportas visiems“ ir Lietuvos kariuomenės sporto klubas.

Lietuvos kūno kultūros ir sporto departamentas prie LRV pagal Kūno kultūros ir sporto plėtros programą skyrė 12 tūkst. Eur. LŠS programai „Pilietinis ugdymas aktyvinant kūno kultūrą ir sportą Lietuvos šaulių sąjungoje“ vykdyti.

Lietuvoje visose miestų bei rajonų centrų pagrindinėse aikštėse kartu su Lietuvos politinių kalinių ir tremtinių sąjunga, Lietuvos skautų sąjunga, Lietuvos ateitininkų federacija ir kitomis visuomeninėmis organizacijomis dalyvauta minint didžiosios tremties metines.

LŠS štabo Garbės sargybos kuopos šauliai 2015 m. aktyviai dalyvavo valstybinėse, tautinėse šventėse, LŠS, kitų visuomeninių organizacijų iškilminguose renginiuose. GSK šauliai vadovaujasi Lietuvos kariuomenės rikiuotės ir karinių ceremonijų statutu.

Nuo 2008 m. LŠS dalyvauja patriotiniame prieškario rituale – Vyčio kryžiaus ordino vėliavos pakėlimo ir nuleidimo ceremonijoje Vienybės aikštėje, Kaune. Šioje ceremonijoje kiekvieną sekmadienį (gegužės–rugsėjo mėnesiais) dalyvauja Vytauto Didžiojo šaulių 2-osios rinktinės Vyčio kryžiaus ordino Vėliavos būrio šauliai.

2014 m. pabaigoje įsteigtas Karininko Antano Juozapavičiaus šaulių 1-osios rinktinės šaulių teatras sukūrė bei parodė Lietuvos miestų visuomenei (Alytaus, Kauno, Vilniaus, Raseinių, Radviliškio, Daugų ir kt.) tris premjeras, daugiau nei 20 spektaklių.

2015 m. LŠS veikė 42 meno kolektyvai (Priedas Nr. 7).

Išvados. 2015 m. LŠS padaliniuose šauliai organizavo 70 renginių (iš jų 13 – sporto), kuriuose dalyvavo apie 8 200 žmonių, veikė 42 įvairūs meno kolektyvai. Sporto propagavimas ir aktyvus dalyvavimas renginiuose sietinas su įsteigta nuolatinės tarnybos šaulio pareigybe, finansuojama iš LŠS lėšų. Meno veikla LŠS iki rugsėjo buvo koordinuojama visuomeniniais pagrindais. Siekiant kryptingos ir efektyvios kultūrinės veiklos ir sklaidos, LŠS patvirtinta vyr. kultūros specialisto pareigybė nuolatinėms funkcijoms vykdyti.

6. LŠS komunikacija ir žurnalas „Trimitas“

Šaulių žurnalas „Trimitas“ – seniausių Lietuvos žurnalų trejetukui priklausantis leidinys, turintis gilias tradicijas ir ištikimus skaitytojus. Didėjant internetinės žiniasklaidos įtakai žurnalo leidyba vykdoma ieškant naujų, patrauklių skaitytojams temų, aktualijų, įvairių pateikimo formų.

Svarbiausias žurnalo siekis – šauliškumo sampratos XXI amžiuje sklaida, jaunųjų šaulių ir šaulių pilietiškumo, patriotiškumo ugdymas, tautinių jausmų puoselėjimas. Žurnalo skaitytojas – šauliškumo idėjoms neabejingas, Lietuvos gynybos problematika aktyviai besidomintis, patriotiškas pilietis. Nors didžioji dauguma skaitytojų yra šauliai, tačiau redakcijos siekis yra patraukti kuo platesnį skaitytojų ratą.

Svarbiausi uždaviniai: atspindėti kasdienę šaulių veiklą, nušviesti bendradarbiaujančių su LŠS institucijų drauge vykdomą veiklą, remti bei viešinti pilietines akcijas, didinti pilietinį aktyvumą, patriotiškumą, organizuoti pilietiškumą, istorinės atminties stiprinimą žadinančius konkursus, reprezentuoti LŠS organizacijos ir platesnės informacinės erdvės ribose.

Žurnalas platinamas Lietuvoje ir prenumeruojamas Jungtinėse Amerikos Valstijose, Kanadoje. Žurnalo periodiškumas – šeši numeriai per metus. 2015 m. žurnalo tiražas – vidutiniškai **1 050 egzempliorių per mėnesį**. Buvo išleistas padidinto tiražo papildomas žurnalo numeris, kuriame spausdinta mokslinio seminaro „Šauliai-partizanai Lietuvoje XX a. pirmoje pusėje“ medžiaga. Numeris dovanotas prenumeratoriams bei naudotas kaip reprezentacinis LŠS leidinys. Dar viena dovana prenumeratoriams – edukacinis šauliškas 2016 metų kalendorius.

Per paskutinius trejus metus žurnalo tiražas kito menkai: 2014 m. – 1000 (prenumeratorių ~ 800, kiti numeriai skirti reprezentacijai), 2013 m. – 1000 egzempliorių, (prenumerata ~900); 2012 m. – 1 050 egzempliorių (prenumerata~ 1000).

Laimėtas Lietuvos radijo ir televizijos rėmimo fondo projektas leido padidinti žurnalo sklaidą visoje Lietuvoje: 2012–2014 m. – 250, 2015 m. – **160 žurnalo egzempliorių nemokamai platinti** šalies viešosiose bibliotekose. Praėjus mėnesiui po žurnalo išleidimo elektroninė versija pateikiama LŠS internetiniame puslapyje (www.sauliusajunga.lt). 2015 m. atsirado elektroninė žurnalo versija.

Šaulių sąjungos internetinę svetainę vidutiniškai aplanko beveik 20 000 unikalių lankytojų per ketvirtį. Gausiai lankomos dvi LŠS paskyros socialiniame tinkle „Facebook“. Viena jų skirta LŠS, kita – žurnalui „Trimitas“. Kiekviena iš šių paskyrų surinko apie 5 000 unikalių „mėgėjų“, kurie aktyviai dalyvauja socialinio tinklo paskyrų veikloje (bendras skaičius artėja prie 9 500, tačiau sunku identifikuoti unikalių lankytojų kiekį, kadangi daugelis jų seka abi paskyras vienu metu).

2015 m. lapkritį Vilniuje vyko didelio dėmesio viešojoje erdvėje sulaukusi konferencija „**Saugumo situacija Baltijos regione: grėsmės ir atsakas“** Renginio globėja – LR Prezidentė Dalia Grybauskaitė. Įvairių sričių specialistai – politikai, ekspertai, akademinės visuomenės atstovai – skaitė aktualius saugumo, jam kylančių pavojų bei atsako jiems ir kitus pranešimus. Vyko

apskritojo stalo diskusija, kurioje dalyvavo užsienio bei Lietuvos politikai, išeivijos atstovas bei 500 žmonių, 1 500 galėjo konferenciją stebėti portale DELFI. Konferencijos medžiaga – LŠS tinklalapyje www.sauliusajunga.lt. LŠS konferencijas planuojama organizuoti kasmet.

Išvados. LŠS išnaudoja šiuolaikines komunikacijos priemones, tęsia istorinio šaulių žurnalo „Trimitas“ leidybą ir šaulių švietimą aktualiomis temomis. Taip pat LŠS rūpinasi ir visuomenės švietimu.

7. LŠS aprūpinimas

7.1. Infrastruktūra

LŠS veikloje naudojamą infrastruktūra: 9 atskiri turtiniai vienetai, turimi savo balanse, 3 pastatai gauti panaudojimo teise iš Lietuvos Respublikos Vyriausybės, 1 pastatas nuomojamas iš Lazdijų savivaldybės, likę veiklai reikalingi pastatai nuomojami iš atskirų fizinių ar juridinių asmenų. Pagal galimybes šaulių namuose atliekami smulkūs einamieji remontai, keičiami langai (Priedas Nr. 8). 2015 m. Alytaus šaulių namuose atliktas kapitalinis elektros vidaus tinklų bei einamasis patalpų remontas.

2015 m. LŠS LDK Kęstučio šaulių 7-osios rinktinės iniciatyva miesto vidurinėje mokykloje įrengta mokomoji lazerinė šaudykla šaulių mokymui, kuri gali pasitarnauti ir kitoms su LŠS bendradarbiaujančioms institucijoms bei pilietinėms iniciatyvoms skatinti.

Išvados. Obelių, Panevėžio, Ukmergės, LŠS štabo **šaulių namai yra avarinės arba blogos būklės** (dauguma iš jų – istoriniai šaulių namai), pastatų remontui KAM asignavimų planuoti negalima, o reikiamų resursų remontui LŠS artimiausiais metais neturės. Renovavus šaulių namus būtų taupomos ne tik skiriamos valstybės lėšos pastatams išlaikyti (komunaliniai mokesčiai), bet šią infrastruktūrą būtų galima naudoti LŠS ir LK (pvz., KASP vienetams, LK ramovėms) veiklai vykdyti ar kitiems visuomeniniams interesams tenkinti. Siūlome svarstyti klausimą dėl galimybės LŠS skiriamų valstybės asignavimų panaudojimo infrastruktūros remontui.

7.2. Ekipuotė ir uniforma

Per 2015 m. LŠS iš savo ūkiskaitinių lėšų įsigijo 830 vnt. žieminių striukių, 301 vnt. lauko uniformos komplektą, 268 poras lauko uniformos batų bei kt. aprangos elementų (Priedas Nr. 10).

Taip pat 2015 m. įsigyta 100 vnt. sudedamų žygio lovų, 16 vnt. kompiuterių, kitos org. technikos administracinei veiklai vykdyti.

7.3. Transportas

LŠS štabo ir atskirų rinktinių veiklai užtikrinti naudojami 17 automobilių (Priedas Nr. 11). Sutarčių pagrindu saugomų objektų greitojo reagavimo funkcijai atlikti LŠS naudoja papildomai 6 automobilius. LŠS naudojamas autoparkas yra pasenęs ir reikalauja didelių eksploatacinių išlaidų, todėl 2015 m. įsigyti 2 nauji automobiliai (veiklos nuoma).

Išvados. Visas **LŠS transportas neperspektyvus** ir neekonomiškas (senesni nei 7 m., rida daugiau nei 300 000 km). Būtina numatyti resursus LŠS transporto priemonėms atnaujinti. LŠS vertinimu, automobilių veiklos nuoma būtų efektyvus sprendimas, kadangi ilgalaikio turto iš valstybės asignavimų LŠS įsigyti negali.

2015 m. LŠS veiklos nuomos būdu išsinuomavo 2 automobilius: *VW Caddy* ir *VW Jetta*. Automobilį *VW Caddy* naudoja Vytauto Didžiojo šaulių 2-oji rinktinė. Automobilis *VW Jetta* naudojamas štabo reikmėms. Automobilių nuoma pasiteisino, remontas vykdomas centralizuotu būdu ir pagal grafiką, naujiems automobiliams duota trejų metų garantija, senų automobilių eksploatacija yra brangi ir neefektyvi.

2016 m. planuojama atnaujinti LŠS parką, aprūpinant rinktines komercinės paskirties lengvaisiais automobiliais (10 vnt.).

8. LŠS finansai

2015 m. LŠS pajamas sudarė **2 929 209** Eur. Išsamesnė informacija apie LŠS pajamas ir išlaidas pateikiama 12 priede.

Lietuvos šaulių sąjungos biudžetas 2015 m.	**2 929 209 EUR**
Valstybės biudžeto lėšos	1 062 797 (36,3%)
Tikslinės lėšos	20 860 (0,7%)
Specialiosios lėšos	1 535 131 (52,4%)
Visuomeninės lėšos	148 809 (5,1%)
Projektinės lėšos	161 612 (5,5%)

Lietuvos šaulių sąjungos biudžetą sudaro:

1. Valstybės biudžeto lėšos (Valstybės asignavimai per KAM).
2. Tikslinės lėšos (Valstybės remiamų fondų lėšos).
3. Specialiosios lėšos (lėšos, gaunamos iš objektų apsaugos, patalpų nuomos).
4. Visuomeninės lėšos (nario mokestis, rėmėjų parama, 2% nuo gyventojų pajamų mokesčio).
5. Projektinės (savivaldybių lėšos projektų vykdymui).

III. APIBENDRINIMAS IR SIŪLYMAI

1. LR Vyriausybės 1999-12-31 nutarimas Nr. 1514 „Dėl Šaulių sąjungos šaunamųjų ginklų ir šaudmenų įsigijimo, registravimo, saugojimo, išdavimo, apskaitos ir naudojimo tvarkos patvirtinimo“. Siūloma inicijuoti atnaujinti minėtą nutarimą, įvertinant vėlesnių teisės aktų aktualumą.
2. Tarpininkauti dėl Ginklų ir šaudmenų kontrolės įstatymo projekto tobulinimo ir projekto pateikimo LR Seimo svarstymui.
3. Inicijuoti LŠS įstatymo pakeitimus įvertinus LŠS kovinių būrių priskyrimo patirtį.
4. Kreiptis į LR Seimo vertimo biurą su prašymu išversti LŠS įstatymą į anglų kalbą.
5. Kreiptis į LR ŠMM dėl 2005 m. kovo 1 d. įsakymo Nr. ISAK-330 „Vaikų turizmo renginių organizavimo aprašo“ atnaujinimo.
6. Tęsti LŠS veiklos finansavimo didinimą proporcingai su KAM finansavimo didinimu. Palaipsniui didinti LŠS nuolatinės tarnybos šaulių skaičių, atkuriant buvusį iki ekonominės krizės etatų skaičių.
7. Visaverčiam šaulių rengimui trūksta kompetentingų LK instruktorių. LŠS klausimą spręs su LK vadu dėl LK karių priskyrimo LŠS galimybės.
8. LŠS 2015 m. Tauragėje įrengė lazerinę šaudyklą, kurią naudoja ne tik šauliai, bet ir kariai, kiti pareigūnai. Šiuo projektu LŠS remia ir Lietuvos mokslą. 2016 m. LŠS ketina įrengti dar vieną lazerinę šaudyklą kitoje savivaldybėje, o lėšos šiam projektui bus kaupiamos iš LŠS visuomeninių lėšų ir rėmėjų. Siūlome tikslinti LŠS įstatymą, kad LŠS su valstybės parama (valstybės asignavimais) bendrai galėtų įgyvendinti panašius projektus ateityje.
9. LŠS vado 2015 m. lapkričio 30 d. Nr. 217 įsakymu patvirtinta Kovinių būrių formavimo ir priskyrimo LK kariuomenės vado rezervui koncepcija ir jos įgyvendinimo priemonių planas. 2016 m. planuojamas pirmo kovinio būrio priskyrimas LK vado žinion. 2015 m. kovinio būrio šauliais pareiškė norą tapti 236 šauliai.
10. LŠS vykdoma objektų apsaugos funkcija sudaro galimybes LŠS gauti pajamų iš ūkinės veiklos, kurias naudoja šaulių rengimui ir pilietiniam ugdymui, taip pat objektų apsaugos funkcija svariai prisideda prie darbo vietų kūrimo ir atsargos karių integracijos į darbo rinką.
11. LŠS remia KAM ir URM užsienio politikos kryptis, todėl LŠS savo kompetencijos ribose yra pasirengusi remti LR užsienio politiką, pvz., Ukrainos vaikų dalyvavimas LŠS stovyklose, humanitarinės pagalbos rinkimas Ukrainos kariams ir pan.
12. Dalis LŠS istorinių šaulių namų yra blogos ar avarinės būklės, didelės komunalinės išlaidos, kurios apmokamos iš valstybės asignavimų. Siūlome svarstyti galimybę šaulių namų renovavimui panaudoti valstybės skiriamus asignavimus LŠS, taip pat šios infrastruktūros panaudojimo bendrai su KAM (pvz., KASP padaliniai rajonuose) ar kitiems visuomeniniams interesams tenkinti. 2016 m. planuojamas bendras KAM ir LŠS projektas – Ukmergės šaulių namų renovavimas ir pritaikymas LŠS, KAS ir miesto bendruomenės reikmėms.

13. Situacija dėl aprūpinimo šaulių uniformomis yra netenkinanti. Nėra unifikuotos uniformos modelio ir tiekėjo, todėl šauliai dėvi skirtingas, o kartais ir netvarkingas uniformas. Nemaža dalis šaulių (ypač jaunieji šauliai) apskritai neturi uniformos, nes neišgali jos įsigyti. Paradinių uniformų tiekimo sistema taip pat neegzistuoja. Šiai problemai spręsti kasmet reikia skirti apie 200 tūkst. Eur vieningam uniformų aprūpinimui ir galimybei šauliams savarankiškai įsigyti nustatyto pavyzdžio uniformą.
14. LŠS transportas pasenęs ir neperspektyvus, todėl valstybės investicijos į senų automobilių išlaikymą yra neefektyvios. LŠS vertinimu, automobilių veiklos nuoma būtų efektyvus sprendimas, kadangi ilgalaikio turto iš valstybės asignavimų LŠS įsigyti negali.

Sąjungos vadas ats. plk. ltn. Liudas Gumbinas